

Nyheter

Påske

- Jeg har aldri gått på ski og skal heller ikke prøve det

Egg, appelsin, skitur og lam er påskens symboler.

På Stovner i Oslo har Gheorghe Drumea tatt seg frem til grillen - helt uten ski.

Sigurd Bjørnstad og Olav Olsen (foto)

Ipåskan glir nordmenn over hvite vidder med appelsin i sekken. Til frokost er det egg hver dag, og påskelammet er ukens høydepunkt. Stemmer det? Bare delvis.

På Stovner i Oslo står Gheorghe Drumea (52) og griller midt på en lokal snødekket vidde. I utkanten av vidda reiser en typisk Stovner-blokk seg i stedet for et fjell. Mureren er opprinnelig fra Romania og har bodd i Norge i 10 år.

- Jeg har aldri gått på ski og skal heller ikke prøve det, sier han.

Kona Adriana Drumea (51) sitter på en benk ved siden av. Snøen går helt opp til setet. Men hva gjør vel det når det ligger hele tomater og mici på grillen. Det er en hjemmelaget rumensk pølse med ulike kjøttslag blandet sammen.

Bortsett fra å gå på ski gjør ekteparet omtrent det samme som nordmenn flest i påskan.

- Vi slapper av, drikker rødvin, spiser appelsin og går på tur, sier Drumea. Han og kona maler dessuten påskeegg.

Dermed er det ikke så stor avstand fra Stovner og opp til de hvite viddene i fjellheimen.

Før tur: Frokost. Både i fjellheimen og på Stovner er egg en bra start på dagen. Landbruks-samvirket Nortura melder at de pakker 24 millioner egg i de to ukene før påske. I år har salget før påske vært høyere enn vanlig.

- Våre tall viser at forbruket av egg dobles i påskan sammenlignet med resten av året, og at nordmenn i snitt spiser mer enn ett egg pr. person på de røde påskedagene, sier konserndirek-

tør Siw Deiligbjerg Steen i Nortura.

I fjor spiste hver av oss 217 egg i gjennomsnitt. Tilbake i 2002 spiste hver nordmann bare 168 egg.

Tilbake i 2004 var det usikkert om det ville bli nok egg til påske. Fremskrittspartiet tok opp saken i Stortingets spørretime. Daværende landbruksminister Lars Sponheim (V) skrev seg inn i Stortingets historie ved å svare at «hver mann burde ha sin høne» for å sikre nok egg.

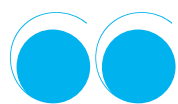
Regnet ut fra antall høner er dette mulig å få til. I fjor ble eggene levert av nesten 4,7 millioner verpehøner. Halvparten av dem bor i Rogaland og Trøndelag.

Turen: Ut på ski. Eller? Etter at egget er spist, skal nordmenn flest *ikke* ut på ski. Basert på Statistisk sentralbyrås levekårsundersøkelse har 80 prosent av befolkningen ikke vært på skitur det siste året.

Bare 10 prosent har vært på skitur én gang i måneden eller oftere. Definisjonen på en tur er tre timer eller mer.

Mye kan tyde på at de få skiturere ikke skjer over hvite vidder, men heller i bratte bakker. I fjor var importen av alpinski over 50 prosent høyere enn importen av langrennsski. Det ble importert 336.300 par alpinski mot 215.000 par langrennsski.

Også i det lange løp søker nordmenn mot bakken: Antall importerte par alpinski var i fjor fire ganger så høyt som i 1992. Antall importerte langrennsski har sunket med en tredjedel.

Jo kaldere det er, desto mer rødvin putter nordmenn i posen

Jens Nordahl, Vinmonopolet

På tur: Appelsin. Nordmenn spiser mye appelsiner i påskan, selv om de fleste dropper skituren. Men spise appelsiner gjør vi stort sett hele vinteren og nesten bare om vinteren.

På nyåret hvert år stiger importen kraftig. I fjor ble halvparten importert i de tre månedene januar-april. Men påskens plasse-ring teller. I 2021 var påskan så vidt inn i april, mens hele påskan var godt inn i april i fjor. Det viser seg i appelsinimporten: Den var 75 prosent høyere i april i fjor enn i april 2021.

Det ser ut til å gå samme veien i år. Importen i januar og februar i år var tre ganger så høy som i november og desember i fjor. I årets to første måneder ble det importert 11.300 tonn. Det er litt over 2 kilo pr. innbygger.

Frukt- og grøntselskapet Bama regner med å selge rundt 4000 tonn sitrusfrukter i løpet av påskan. En tredjedel er klementiner. Påskesalget utgjør nesten 10 prosent av sitrussalget gjennom året.

På tur: Solbriller. Solbriller er både mote og nødvendig vern mot påskesolen.

Forbruket er høyt og levetiden kort. I fjor ble det importert 3,4 millioner par. Den som vil bruke importen som en indikator på gode og dårlige tider i økonomien, kan finne noen holdepunkter:

→ Importen steg fra 1,3 millioner par i 1990 til over 4 millioner par i 2007. Dette var gjennomgående en god periode for norsk økonomi.

→ Så smalt det i finanskrisen i 2008. De neste fem årene sank importen av solbriller med en tredjedel.

→ I pandemiåret 2020 stengte mye av Norge ned. Importen sank med en femtedel fra året før. Deretter har importen av solbriller steget i takt med gjen-åpningen.

Etter turen: Lam. Påskelam er en betegnelse på offerlammet som jødene ifølge 2. Mosebok ble pålagt å slakte og spise rett før flukten fra Egypt.

- Påsken er en viktig salgs-
song for oss. Det går ut mye lam,
sier kommunikasjonssjef Mari
Hagerup i Nortura.

Hun anslår at de leverer rundt
2,5 millioner porsjoner lammelår
i påsken. Det tilsvarer rundt
100.000 lam.

Utenom påsken er ikke lam
spesielt populært. Regnet over
året ligger sau langt bak annet
kjøtt. Svin og fjærfe toppe med
henholdsvis 133.000 og 116.000
tonn slaktet i 2021. Lam er helt
nede på 24.000 tonn og har falt
12 prosent siden toppen i 2017.

Uansett er fjærfe vinneren: For-
bruket har doblet seg fra 2005 til
2021.

Om kvelden: Vin. Så er det på
tide å runde av dagen foran pei-
sen med et glass, i alle fall ifølge
klisjeen. For Vinmonopolet er
påsken årets første salgstopp.

- Rødvinn får et ekstra løft i pås-
ken, sier presseansvarlig Jens
Nordahl i Vinmonopolet.

I påsken følger mange nord-
menn etter vinteren opp på fjel-
let.

- Jo kaldere det er, desto mer
rødvinn putter nordmenn i posen.
Det ser vi nesten fra time til time.
I påsken skal mange på hytta. Da
er vin på kartong og papp praktisk,
sier han.

For de siste ukene melder Vin-
monopolet om sterke rødvinstall.
I selve påskeuken blir det stille på
sentrumspolene i de store byene.
Men ikke alle kjøper inn på for-
hånd.

- I påsken koker det på hyttepo-
lene. På Hovden, Geilo, Hemse-
dal og Trysil er påsken de mest
hektiske dagene, sier Nordahl.

Gjennom hele vinteren i fjor lå
det ukentlige salgstallet på Vin-
monopolet stabilt rundt 1,7 mil-
lioner liter. I uken før påske og i
påskeuken steg ukeselet til 2,4
millioner liter. Mønsteret gjentar
seg omtrent på literen i år. For-
rige uke var selget 2,4 millioner
liter.

På Stovner er det egentlig ikke
påske for ekteparet Drumea.

- Vi feirer ortodoks påske en
uke etter den norske påsken, sier
han. Uansett, grill i snøen er en
bra start på våren.

• Solfylt påske på Stovner
i Oslo er helt ok uten ski
på bena. Gheorghe
Drumea (52) og kona har
aldri gått på ski og skal
heller ikke prøve.

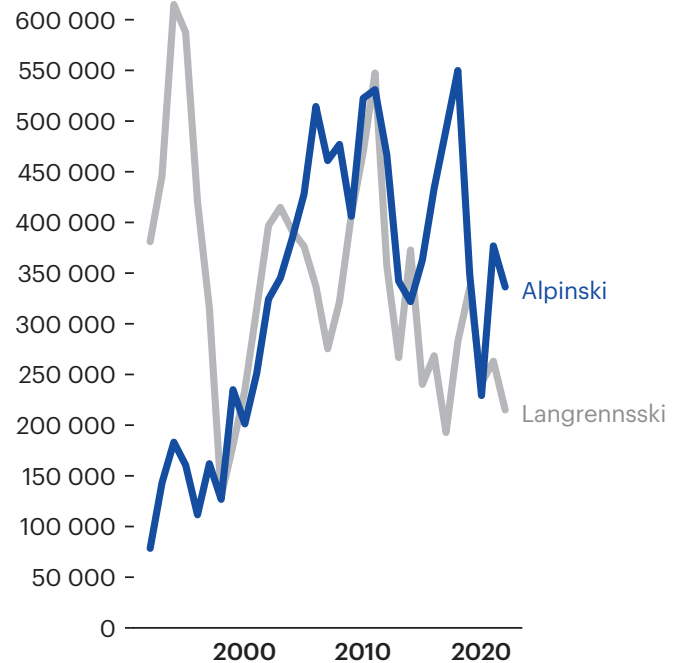

**Forbruket av
egg doubles i
påsken
sammenlignet
med resten av
året**

Siv Dejlighjerg Steen,
Nortura

Heller bratte bakker enn hvite vidder

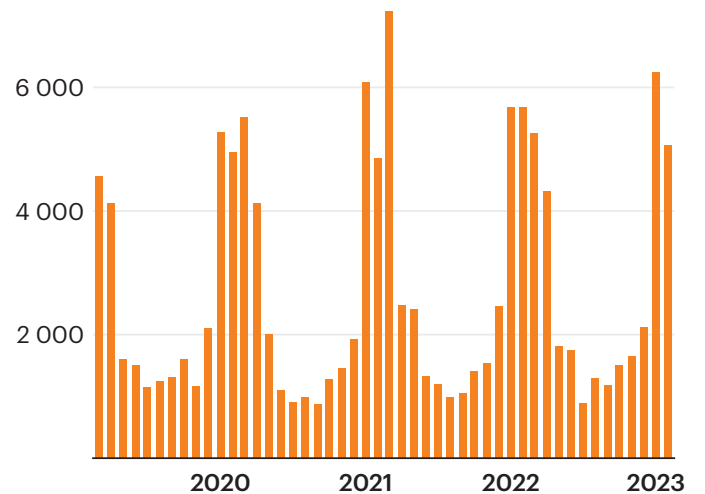
Import av alpinsk og langrennsski. Antall par.

Grafikk: Aftenposten • Kilde: Statistisk sentralbyrå

Appelsiner hører vinteren til

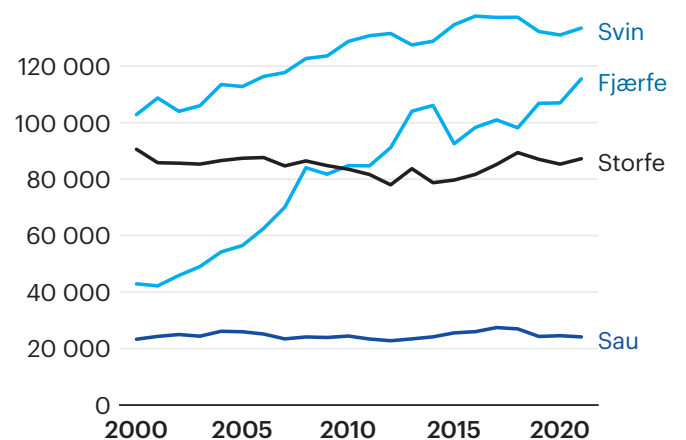
Månedlig import av appelsiner. Tonn.

Grafikk: Aftenposten • Kilde: Statistisk sentralbyrå

Nordmenn spiser lite lam

Slaktet i tonn.

Grafikk: Aftenposten • Kilde: Statistisk sentralbyrå